

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัด
คำสำคัญ	หนี้เงิน/อัตราดอกเบี้ยผิดนัด/เบี้ยปรับ
นักศึกษา	เพชรพลอย สุทธิมา
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ดร. ศิวพร เสาวคนธ์
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2566

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการกำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัด เนื่องจากพระราชกำหนดแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ พ.ศ. 2564 ได้มีการปรับปรุงอัตราดอกเบี้ยผิดนัดให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบัน แต่ในกรณีที่กฎหมายไม่ได้กำหนดกรอบเพดานอัตราดอกเบี้ยผิดนัดสูงสุดไว้ ทั้งการให้ศาลตีความว่าข้อตกลงในสัญญาที่ให้สิทธิเจ้าหนี้ปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยให้สูงขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดเป็นเบี้ยปรับ และหลักเกณฑ์การทบทวนการกำหนดการคิดดอกเบี้ยผิดนัด พบว่ายังมีปัญหาอุปสรรคและไม่สอดคล้องกับเจตนารมณ์ของกฎหมาย ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาคำหนดอัตราดอกเบี้ยผิดนัดที่สูงเกินสมควรไม่มีประสิทธิภาพและเกิดความไม่เป็นธรรมอย่างแท้จริง

ผลการศึกษาพบว่า (1) ปัญหาการที่กฎหมายไม่ได้กำหนดกรอบเพดานอัตราดอกเบี้ยผิดนัดสูงสุด ในประเด็นนี้กฎหมายกำหนดให้คู่สัญญาตกลงเรียกดอกเบี้ยกันได้ โดยมีได้กำหนดกรอบเพดานอัตราดอกเบี้ยสูงสุดไว้ เป็นการเปิดช่องให้คู่สัญญาตกลงเรียกดอกเบี้ยผิดนัดสูงสุดเพียงใดก็ได้ อันอาจทำให้ลูกหนี้ที่มักจะเป็นผู้ที่มิอำนาจต่อรองน้อยกว่าเป็นผู้เสียเปรียบ (2) ปัญหาการให้ศาลตีความว่าข้อตกลงในสัญญาที่ให้สิทธิเจ้าหนี้ปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยให้สูงขึ้นเมื่อลูกหนี้ผิดนัดเป็นเบี้ยปรับ ในประเด็นนี้เมื่อสูงเกินส่วนศาลมีอำนาจลดลงได้ ซึ่งมีข้อเคลือบแคลงว่าการปรับใช้กฎหมายของศาลดังกล่าวถูกต้องตามหลักกฎหมายเรื่องดอกเบี้ยตามสัญญาซึ่งเกิดจากเจตนาของคู่สัญญาหรือไม่ อีกทั้ง การใช้ดุลพินิจในการปรับลดอัตราดอกเบี้ยที่ไม่เหมือนกันในแต่ละคดีหรือในแต่ละศาลจะทำให้เกิดความไม่แน่นอนในระบบเศรษฐกิจไม่อาจยึดถือเป็นมาตรฐานเดียวกันได้ (3) ปัญหาเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การทบทวนการกำหนดการคิดดอกเบี้ยผิดนัด ในประเด็นนี้หลักการที่ให้กระทรวงการคลังพิจารณาทบทวนอัตราดอกเบี้ยทุก 3 ปี อาจไม่มีความยืดหยุ่นและไม่ทันต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

ดังนั้น จึงเห็นควรเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ประกอบด้วย (1) กำหนดให้มีกรอบเพดานอัตราดอกเบี้ยผิดนัดสูงสุดให้มีความชัดเจนและมีให้ คู่สัญญาทำข้อตกลงยกเว้นเป็นอย่างอื่นได้ (2) บัญญัติกฎหมายให้ศาลมีอำนาจปรับลดดอกเบี้ยผิดนัด ตามสัญญาได้ โดยให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดประชุมหารือร่วมกันเพื่อพิจารณาหาแนวทางการกำหนด อัตราดอกเบี้ยผิดนัดที่เหมาะสมและเป็นธรรมกับทุกฝ่าย เพื่อเป็นแนวทางให้ศาลมีคำวินิจฉัย ไปในทิศทางเดียวกัน และหากโจทก์ฟ้องเรียกดอกเบี้ยผิดนัดโดยปล่อยระยะเวลาผิดนัดให้นิ่นนาน เกินสมควร ให้ศาลมีอำนาจพิจารณาพิพากษาให้โจทก์ได้รับดอกเบี้ยผิดนัดตามระยะเวลาที่ศาลกำหนด (3) กำหนดระยะเวลาการทบทวนอัตราดอกเบี้ยผิดนัดในรอบระยะเวลาหนึ่งปี เพื่อให้มีความยืดหยุ่น ไม่ผันผวนจนเกินไปและทันต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน